

СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ТЕХНІКІВ З ТРАНСПОРТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА УПРАВЛІННЯ ПЕРЕВЕЗЕННЯМИ НА АВТОМОБІЛЬНОМУ ТРАНСПОРТІ

Карина Маліновська,

аспірантка Інституту професійної освіти НАПН України,

Київ Україна

<https://orcid.org/0000-0001-9215-547X>

Анотація. Глобалізація економіки та війна в Україні створюють нові виклики для формування та розвитку економічної культури в професійній підготовці майбутніх техніків з транспортних технологій та управління перевезеннями на автомобільному транспорті у сучасному транспортному секторі. Руйнування інфраструктури, блокування портів, зростання цін на паливо, дефіцит кадрів та нестабільність економічної ситуації негативно впливають на формування та розвиток економічної культури в професійній підготовці майбутніх техніків з транспортних технологій та управління перевезеннями на автомобільному транспорті у сучасному транспортному секторі. Війна в Україні значно ускладнила проблеми економічної культури, формування та розвитку економічної культури в професійній підготовці майбутніх техніків з транспортних технологій та управління перевезеннями на автомобільному транспорті у сучасному транспортному секторі. Однак, війна також дає шанс Україні перебудувати свою логістичну систему та зробити її більш стійкою до викликів. Для цього необхідні спільні зусилля держави, приватного сектору та міжнародних партнерів.

Ключові слова: професійна освіта, здатність до підприємницької діяльності, глобалізація, транспортна логістика, економічна культура.

STATUS AND DEVELOPMENT PROSPECTS ECONOMIC CULTURE OF FUTURE TECHNICIANS IN TRANSPORT TECHNOLOGY AND ROAD TRANSPORTATION MANAGEMENT

Karina Malinovska,

*graduate student of the Institute of Professional Education of the National Academy of
Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine*

Abstract. Globalization of the economy and the war in Ukraine create new challenges for the formation and development of economic culture in the professional training of future technicians in transport technologies and management of road transport in the modern transport sector. The destruction of infrastructure, the blocking of ports, the rise in fuel prices, the shortage of personnel and the instability of the economic situation have a negative impact on the formation and development of economic culture in the professional training of future technicians in transport technologies and management of road transport in the modern transport sector. The war in Ukraine significantly complicated the problems of economic culture, the formation and development of economic culture in the professional training of future technicians in transport technologies and management of road transport in the modern transport sector. However, the war also gives Ukraine a chance to rebuild its logistics system and make it more resilient to challenges. This requires joint efforts of the state, the private sector and international partners.

Keywords: professional education, entrepreneurial ability, globalization, transport logistics, economic culture.

Сучасний транспортний сектор динамічно розвивається, що зумовлює високі вимоги до кваліфікації фахівців, які працюють у цій сфері. Економічна культура в професійній підготовці майбутніх техніків з транспортних технологій та управління перевезеннями на автомобільному транспорті відіграє ключову роль у забезпеченні їх конкурентоспроможності на ринку праці. Рівень економічної культури у майбутніх техніків з транспортних технологій та управління перевезеннями на автомобільному транспорті загалом необхідно покращувати. Існує потреба у посиленні вивчення економічних дисциплін у навчальних програмах, а також у розвитку практичних навичок з аналізу економічних показників, прийняття обґрунтованих рішень та ведення бізнесу. Професійна підготовка майбутніх техніків з транспортних технологій та управління перевезеннями на автомобільному транспорті в основному відповідає потребам ринку праці. Проте, існує потреба у більшому акценті на практичній підготовці, а також на вивченні нових технологій та інновацій, які використовуються у транспортному секторі.

Економічна культура в професійній підготовці майбутніх техніків з транспортних технологій є невід'ємним складовим їхнього успішного працевлаштування та кар'єрного зростання. В умовах сучасного ринку праці знання та навички, що стосуються економіки, менеджменту, підприємництва та інших суміжних дисциплін, стають все більш важливими для фахівців у сфері транспорту. Економічна культура майбутніх техніків з транспортних технологій передбачає розуміння основних економічних принципів, закономірностей та процесів, що відбуваються в економічній системі (Назарова, 2016). Це знання допоможе їм приймати обґрунтовані рішення щодо організації роботи, використання ресурсів, планування та контролю витрат. Розвиток економічної культури майбутніх техніків з транспортних технологій та управління перевезеннями на автомобільному транспорті буде стимулюватися: вдосконаленням навчальних програм з урахуванням потреб сучасного ринку праці; залученням фахівців-практиків до викладання економічних дисциплін; використанням сучасних методів навчання, таких як онлайн-курси, кейси, ділові ігри; розширенням доступу до інформаційних ресурсів з економічних питань.

Професійна підготовка майбутніх техніків з транспортних технологій повинна включати вивчення не лише технічних дисциплін, але й економіки, менеджменту, підприємництва, маркетингу, логістики та інших суміжних дисциплін. Ці знання допоможуть їм: розуміти економічні аспекти транспортної діяльності; ефективно використовувати ресурси; організувати роботу транспортних підприємств; розробляти та впроваджувати нові транспортні технології; забезпечувати конкурентоспроможність транспортних послуг (Брегін, Ред., 2018). Професійна підготовка майбутніх техніків з транспортних технологій та управління перевезеннями на автомобільному транспорті буде розвиватися у напрямку: посилення практичної підготовки, зокрема за рахунок стажувань, практичних завдань та проектів; вивчення нових технологій та інновацій, таких як штучний інтелект, блокчейн, електромобілі; розвитку цифрових навичок; підвищення гнучкості та адаптивності до змін у транспортному секторі.

Формування економічної культури в професійній підготовці майбутніх техніків з транспортних технологій може здійснюватися за допомогою: вивчення економічних дисциплін у рамках навчальних програм; проведення тренінгів, семінарів та курсів підвищення кваліфікації; участь у науково-практичних конференціях та форумах;

ознайомлення з кращим досвідом роботи транспортних підприємств; використання сучасних інформаційних технологій.

Управління перевезеннями на автомобільному транспорті є складним та динамічним процесом, який потребує комплексного підходу (Р. Рогальський, 2016). У сучасному транспортному секторі, який характеризується високим рівнем конкуренції та постійними змінами, ефективне управління перевезеннями є ключовим фактором успіху будь-якої транспортної компанії.

Основні завдання управління перевезеннями:

- планування перевезень: визначення маршрутів, вибір транспортних засобів, розрахунок необхідних ресурсів;
- організація перевезень: контроль за виконанням графіків руху, забезпечення безпеки перевезень, оформлення документації;
- облік та контроль витрат: ведення обліку паливно-мастильних матеріалів, запчастин, ремонтних робіт;
- аналіз та оцінка результатів: моніторинг показників ефективності перевезень, виявлення резервів для покращення.

Сучасні методи та інструменти управління перевезеннями: використання інформаційних технологій (GPS-навігація, автоматизовані системи диспетчеризації, електронний документообіг); аутсорсинг (передача окремих функцій з управління перевезенням стороннім компаніям); логістика (оптимізація маршрутів, консолідація вантажів, складська обробка); менеджмент якості (впровадження систем управління якістю ISO 9001, HACCP); екологічний менеджмент (впровадження систем екологічного менеджменту ISO 14001) (Рогальський, 2016). Ефективне управління перевезеннями на автомобільному транспорті є ключовим фактором успіху будь-якої транспортної компанії. У сучасному транспортному секторі, який характеризується високим рівнем конкуренції та постійними змінами, важливо використовувати сучасні методи та інструменти управління перевезеннями, щоб бути конкурентоспроможними.

Для підвищення ефективності розвитку економічної культури в професійній підготовці майбутніх техніків з транспортних технологій та управління перевезеннями на автомобільному транспорті у сучасному транспортному секторі доцільно: вдосконалювати навчальні програми з економіки та управління для майбутніх техніків з транспортних технологій та управління перевезеннями на автомобільному транспорті з урахуванням потреб сучасного ринку праці; залучати фахівців-практиків до викладання економічних дисциплін та проведення практичних занять; використовувати сучасні методи навчання для розвитку економічної культури та професійних навичок майбутніх техніків; сприяти розвитку співпраці між навчальними закладами, транспортними компаніями та науково-дослідними інститутами;

Отже, економічна культура в професійній підготовці майбутніх техніків з транспортних технологій є ключовим фактором їхнього успішного працевлаштування та кар'єрного зростання. В умовах сучасного ринку праці знання та навички, що стосуються економіки, менеджменту, підприємництва та інших суміжних дисциплін, стають все більш важливими для фахівців у сфері транспорту. Основними перспективами розвитку управління перевезеннями є: впровадження штучного інтелекту та машинного навчання; розвиток безпілотних транспортних засобів; використання блокчейн-технологій; перехід на екологічно чисті транспортні засоби.

Список посилань

Назарова, Л. В. (2016). Особливості дії організаційно-економічного механізму функціонування регіональних транспортно-логістичних систем. *Український журнал прикладної економіки*, 2 (1), 86-95.

Брегін, М. (Ред.). (2018, Травень 17). *Підготовка майбутніх фахівців автомобільного транспорту: матеріали II-ї Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції*, м. Львів. Львівський автомобільно-дорожній коледж Національного університету «Львівська політехніка»:

Рогальський, Р. Б. (2016). Щодо формування парку пасажирських транспортних засобів міста. В. В. Божидарнік (Ред.). *Наукові нотатки: міжвуз. зб. (за галузями знань «Технічні науки»*, (с. 327-332). ЛДТУ.